

The Research Council
of Norway

Plan S - full og umiddelbar åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner

John-Arne Røttingen, adm.dir.

Norges forskningsråd

cOAlition S: Prinsipper og *Guidance to Implementation of Plan S*

- Forskningsresultater skal ikke være lukket bak betalingsmurer
- Umiddelbar åpen tilgang – dvs. *ingen embargoperioder*
- Institusjon/forfatter beholder opphavsretten
- Full OA implementeres ved å benytte åpen lisens (fortrinnsvis CC BY)
- Finansiører dekker publiseringskostnader
- Finansiører vil ikke støtte publisering i hybrid-tidsskrift – der slike tidsskrift ikke er del av en overgangsavtale.
- Vi skal vurdere forskningens egenverdi, ikke publiseringskanal (DORA-prinsippene)

cOAlition S

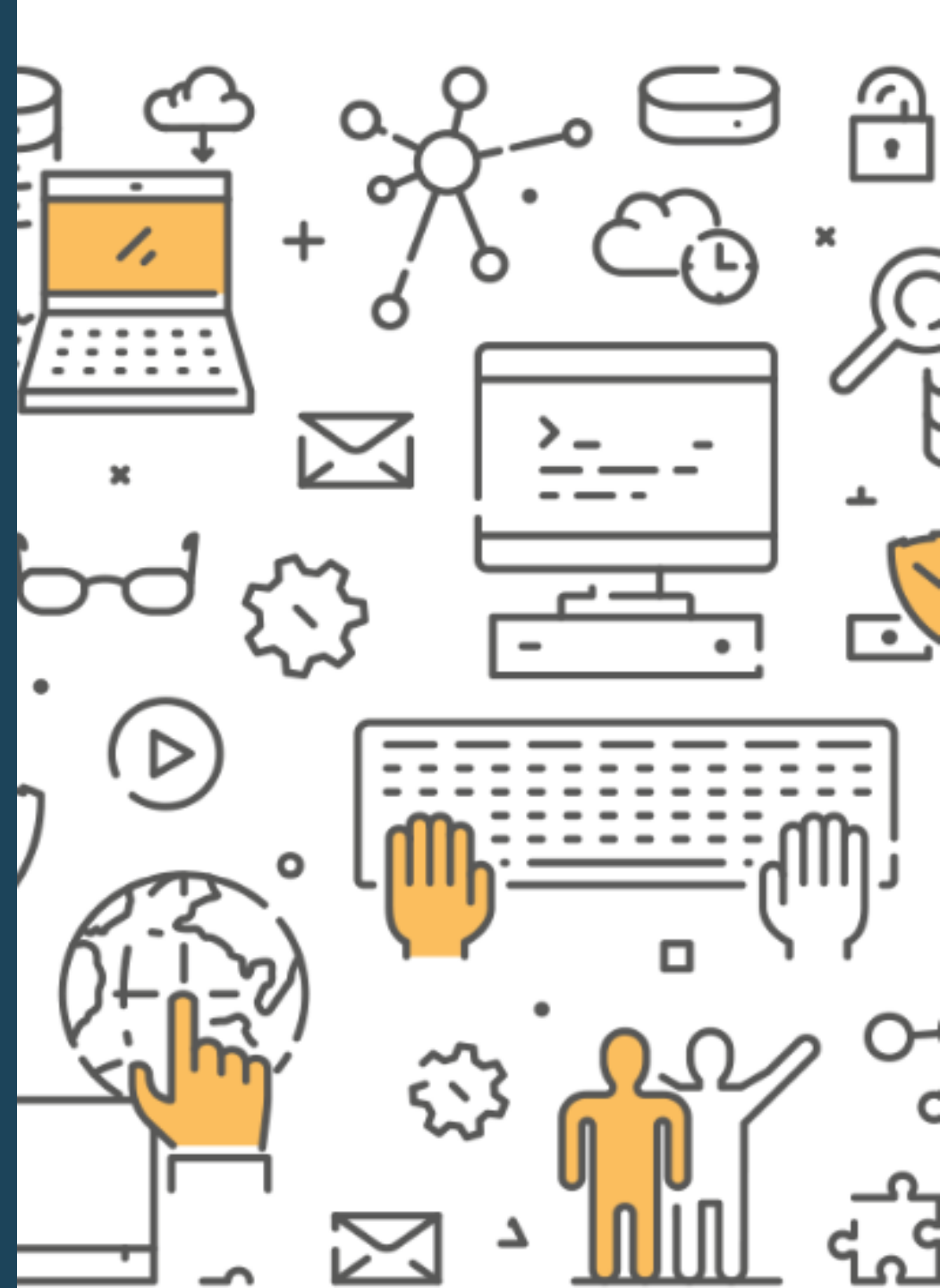
**Making full
and immediate
Open Access
a reality**

Plan S-implementering: Tre ruter til OA-publisering

1. Publisering i Open Access-tidsskrift eller -plattformer (Gold OA, Diamond OA osv)
2. Tilgjengeliggjøring i åpne arkiv uten embargotid – *forskere beholder rettigheter*
3. Publisering i tidsskrift som inngår i overgangsavtaler (f.eks. «Publish and Read») eller transformative journals

Implementeres for utlysninger med søknadsfrist etter **1/1 2021**

cOAlition S' rettighetsstrategi

- For å gi forskere mulighet til å publisere så bredt som mulig og fortsatt oppfylle kravene
- cOAlition S-organisasjonene endrer sine kontraktsvilkår, slik at åpen lisens CC BY / CC BY-ND legges på alle artikler (VoR eller AAM) som er finansiert av organisasjonene
- Utgivere gis beskjed (*prior notice*) om kravene – dette overstyrer fremtidige publiseringsavtaler

cOAlition S
**Making full
and immediate
Open Access
a reality**

cOAlition S-prosjekter

- «Journal Checker Tool»
- Stor undersøkelse av Diamond OA-modeller (uten artikkelavgifter)
- Monitorering av impact, særlig for forskere tidlig i karrieren
- Modeller for overgang for vitenskapelige foreninger som utgir tidsskrift
- Mm.

cOAlition S
**Making full
and immediate
Open Access
a reality**

Status to år etter lansering av Plan S

- Global diskusjon om Open Access
- Forlag endrer tidsskriftene til OA innenfor Plan S rammeverk (eks. alle Nature titler) og forplikter seg til pristransparens
- Plan S gir momentum til institusjoner og konsortier i forhandling om overgangsavtaler
- Pågående arbeid for diamant OA tidsskrifter og plattformer
- Vi nærmer oss målet i Norge – full OA innen 2024
- Ca. 70 % av artiklene er nå åpent tilgjengelige (forsiktig anslag)
- 73 prosent av nivå-2-artikler de siste fem år er publisert i kanaler som i dag er åpne
- Overgangsavtaler med de største utgiverne
- Etablert infrastruktur for åpne arkiv – og Nasjonalt vitenarkiv (NVA) under utvikling

Forskningsrådets policy for åpen forskning (fra 2020)

«Så åpen som mulig, så lukket som nødvendig»

- Sikre et helhetlig grep om arbeidet for åpen forskning og innovasjon
- Åpenhet er en grunnleggende forskningsetisk norm
- Ulike fagfelt har ulike forutsetninger for å praktisere åpen forskning
- Åpenhet må balanseres mot andre grunnleggende hensyn som personvern, immaterielle rettigheter, sikkerhet og forretningshemmeligheter

Åpen tilgang til forskningsdata

- Utvalg nedsatt pva KD som jobber med lisens- og rettighetsspørsmål for forskningsdata
- Innspill til Meld. St. Datadreven økonomi
- Prosess for innspill høsten 2020
- Rapport før sommeren 2021
- Stort og komplekst område, med ulike
 - fagfelt
 - typer data / livssykluser
 - lovverk som spiller inn

